

به نام خدا

صورتجلسه شورای راهبردی کارگروه "گیاهان بی گل"، مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۳

شماره جلسه:	تاریخ جلسه:	ساعت جلسه:	دستور کار جلسه:
۱	۱۴۰۰/۱۲/۳	۱۰ تا ۱۲	ارائه گزارش دبیرخانه گیاهان بی گل

حاضرین جلسه: خانم‌ها: دکتر سفیدکن، دکتر سهرابی پور، دکتر خیری، مهندس امینی، مهندس سیاوش، مهندس احمدی، دکتر اخوان روفیگر، دکتر سوری، دکتر کاظمی
آقایان: دکتر جلیلی، دکتر حمزه، مهندس صفوی، دکتر جعفری، دکتر رحمانی، دکتر بنایی، دکتر زارع، دکتر مرادی، مهندس بیدارلرد

در این جلسه در ابتدا ریاست گروه گیاهان بی گل، جناب آقای مهندس صفوی، دبیرخانه گیاهان بی گل ایران را معرفی کردند، سپس گزارش عملکرد این دبیرخانه در سال ۱۴۰۰، در رابطه با مجموعه گیاهان بی گل، آمار نمونه های هرباریوم، طرح های تحقیقاتی اجرا شده و در حال اجرا در خصوص گیاهان بی گل (گل‌سنگ ها، خزه‌ها و جلبک‌ها) در موسسه و مراکز تحقیقاتی وابسته در استان‌ها را ارائه دادند. طرح های در دست اجرا عبارتند از: (۱) طرح ملی جمع آوری و شناسایی گیاهان بی گل در کشور (با هدف غنی سازی مجموعه گیاهان بی گل - هرباریوم مرکزی ایران)، تا به حال دو طرح ملی پنج ساله طی دو مرحله در این خصوص اجرا شده و طرح تحقیقاتی سوم از امسال به مدت پنج سال اجرا خواهد شد. (۲) طرح ملی نگارش فلور گل‌سنگ های کشور از مهر ماه ۱۴۰۰ توسط سرکار خانم دکتر کاظمی از موسسه آغاز شده است.

همچنین از سال آینده طرح نگارش فلور خزه‌های ایران توسط جناب آقای دکتر زارع از باغ گیاهشناسی نوشهر و طرح نگارش فلور جلبک‌های ایران توسط سرکار خانم دکتر سهرابی پور از مرکز تحقیقات هرمزگان، آغاز خواهد شد.
پس از آن سرکار خانم دکتر کاظمی در رابطه با اجرای پروژه نگارش فلور گل‌سنگ های ایران فاز اول گزارش کار خود را ارائه دادند، در این طرح ایشان به عنوان مجری مسئول به همراه سه زیر پروژه با همکاری جناب آقای مهندس صفوی و سرکار خانم مهندس سیاوش نگارش فلور، ۱۲ تیره از گل‌سنگ های ایران را بعهده دارند.

سپس سرکار خانم دکتر سهرابی پور از استان هرمزگان، پیشنهاداتی در رابطه با اجرای طرح ملی نگارش فلور خانواده های جلبکی آبهای دریایی کشور برای سال ۱۴۰۱ ارائه دادند، و گزارشی درباره تفکیک جلبک‌های دریایی شناسایی شده ایران بر اساس تعداد کل و نیز تعداد استانی تاکسون‌های خانواده، جنس و گونه بیان کردند. ضمناً ایشان تاکید بر انجام مطالعات مولکولی همراه با طرح نگارش فلور جلبک ها و تامین هزینه‌ها بمنظور پیشبرد این پروژه از آغاز سال ۱۴۰۱ داشتند.

بعد از آن جناب آقای دکتر زارع از باغ گیاهشناسی نوشهر، در رابطه با خزه‌ها و خزه‌شناسی در ایران، تاکسونومی خزه‌ها، تاریخچه خزه شناسی در ایران و مقدمه ای بر فلور خزه‌ای و لزوم تهیه نگارش فلور فارسی خزه‌های ایران گزارشی ارائه دادند.

سپس جناب آقای دکتر جلیلی با اشاره به نقش موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع در حوزه منابع طبیعی ایران به نکات ذیل اشاره کردند: وظیفه حاکمیتی اصلی موسسه در حوزه منابع طبیعی (۱) شناخت (۲) حفاظت Ex-situ. در بخش گیاهشناسی تدوین فلور سیاست اصلی این بخش است، ایشان فرمودند تدوین فلور ابتدایی ترین روش شناخت است، این مبنا و رفرنس است برای کشور که ما در طبیعت چه موجودی داریم، وظیفه ما است نوشته‌هایمان را بر اساس روش های استاندارد جهانی، یعنی تدوین فلور منتشر کنیم. اگر کسی بخواهد می تواند همزمان مطالعات مولکولی انجام بدهد، اما تاکسونومی هنوز بر اساس مورفولوژی حرف اول را میزند، و بحث‌های مولکولی چندان قابل اعتماد نیستند. در هر صورت بخش گیاهشناسی با بخش زیست فناوری موسسه باید همکاری کنند و همزمان پروژه های مولکولی هم می تواند تعریف شود، ایشان تاکید کردند وظیفه اصلی این دبیرخانه نگارش فلور فارسی گل‌سنگ‌ها، خزها و جلبک‌های ایران است. و این سه گروه هر کدام به طور مجزا میبایست استاندارد خودشان را تعریف و از اصطلاحات یکسانی استفاده کنند. نمونه‌های تیپ باید در هر بار یوم مرکزی ایران خوب حفاظت شود، نکته بعدی جمع آوری نمونه‌ها و تقویت هر بار یوم مرکزی ایران و استان‌ها است. ایشان پیشنهاد استفاده از تیم‌های جمع آوری کننده نمونه، سرباز نخبه‌ها و دانشجویان دکتری را دادند و مسئولیت هماهنگی‌ها را به آقایان دکتر حمزه ریاست محترم بخش گیاهشناسی و مهندس صفوی ریاست محترم گروه گیاهان بی گل واگذار کردند. همچنین ذکر کردند، چک لیست‌ها و مقالات مربوط به خزها، گل‌سنگ‌ها و جلبک‌ها در ژورنال گیاهشناسی چاپ شود و از داوران خارجی استفاده شود، و اگر تعداد مقالات بیشتر شد، حتی سکشن برای ژورنال گیاهشناسی مطرح کنند.

در ادامه جناب آقای دکتر حمزه فرمودند ژورنال گیاهشناسی در مورد گیاهان گلدار و بی‌گل همواره ژورنال فعالی بوده است، ما الان تعداد مقالات زیادی از گیاهان بی گل داریم، اما همه ترجیح می دهند مقالاتشان را در ژورنال‌های با ایمپکت‌های بالا چاپ کنند، و ایشان اشاره کردند که مجله در حال حاضر Scopus شده است، و در این زمینه همکاران نباید هیچ گونه نگرانی داشته باشند.

نهایتا جناب آقای دکتر جلیلی فرمودند که خودمان باید از ژورنال گیاهشناسی استفاده کنیم تا ایمپکت آن بالا رود، استراتژی من اینست که چه کارهایی انجام دهیم که (۱) موسسه رفرنس این مسائل باشد (۲) موسسه در دنیا دارای ظرفیت رفرنس پیدا کند.

ایشان پیشنهاد برگزاری جلسه ای در آینده در بخش گیاهشناسی را دادند، به همراه سایر گیاهشناسان مراکز استانی که همه با هم مشارکت داشته باشند که ژورنال گیاهشناسی یک ژورنال مطرح در منطقه شود و روی این قضیه کار شود.

خانم دکتر سفیدکن:

ایشان فرمودند ابتدا نوشتن تیره‌هایی که کاملا اطمینان دارید را آغاز کنید، و در پاسخ به خانم دکتر سهرابی پور در ارتباط با انجام مطالعات مولکولی فرمودند نباید وحشت از این مسئله داشته باشید که ممکن است با داده‌های مولکولی تغییر ایجاد شود، فقط نوشتن را باید آغاز کنید حتی با درصدی از خطا، ایشان همچنین تاکید بر تسریع ارسال پروپوزال طرح های خز و جلبک به کمیته فنی موسسه را داشتند و تعیین دستور کار فلورهای که باید منتشر شوند.

آقای دکتر جعفری:

ایشان در ابتدا از زحمات همکاران در گروه گیاهان بی گل تشکر کردند و به ذکر چند نکته از جهت جلسه راهبردی اشاره کردند:

- (۱) بحث کلاسه بندی نهایی و ترمینولوژی برای گیاهان بی گل.
- (۲) ارتباط بخشی که این دبیرخانه یا این نوع مطالعات با سایر بخش ها دارد، چه از نظر ارتباط با گیاهان گلدار، جنگل، مرتع یا زیست فناوری، بنظر می رسد ضرورت ارتباط و چگونگی جذب همکاری مورد توجه قرار بگیرد و بصورت مدون ارائه دهند.
- (۳) اهمیت و اولویت گیاهان بی گل و مناطقی که می تواند مورد مطالعه قرار گیرد، ضرورت و سایر کاربردها علاوه بر دانش محور بودن آنها.
- (۴) ایجاد بانک داده‌ها: علاوه بر داده‌های موجود ما با مبانی داده پردازی در سطح جهانی بیشتر ارتباط برقرار کنیم و از داده‌های موجود استفاده کنیم، بخشی از بانک داده‌ها در ایران هست یعنی شناسایی افراد و مطالعات و انتشاراتی که انجام دادند، این مسئله خیلی کمک می کند به مسیر ارتباطات که نتایج کارها به مجامع علمی ارائه دهند.

آقای دکتر رحمانی:

ایشان با توجه به گستردگی طرح ها به ذکر دو نکته تاکید کردند:

- (۱) ارتباط با دانشگاه‌ها، در واقع استفاده از پتانسل سایر دستگاه‌های کشور در تدوین فلور گیاهان بی گل.
- (۲) انتشارات و تبلیغات این موضوع، این بحث با توجه به جدید بودن برای مردم و حتی شاید برای خیلی از کارشناسان موسسه شناخته شده نیست، و بیشتر می توان بحث گیاهان بی گل را از طریق صدا و سیما و حتی مجلات ترویجی معرفی و به افراد و حتی کارشناسان شناساند.

آقای دکتر بنایی:

ایشان اظهار داشتند که پروژه‌های مولکولی پرهزینه است، لذا ابتدا گونه‌هایی که با اهمیت هستند و از لحاظ ریختی قابل مطالعه نیستند و دارای ابهامات است صرفا مطالعات مولکولی انجام شود.

آقای مهندس صفوی:

ایشان عنوان کردند که ما سعی خواهیم کرد، تمام صحبت هایی که همه اساتید فرمودند، برای اینکه چهارچوب بهتری در این دبیرخانه داشته باشیم و کارها را بهتر هدایت کنیم، مدنظر قرار دهیم و از این به بعد هم منتظر توصیه ها و نصایح شما هستیم، تا کارها آنطوریکه که مناسب و شایسته موسسه هست، انجام شود.

نهایتا جلسه با تاکید به نکات ذیل توسط جناب آقای دکتر جلیلی جمع بندی و خاتمه یافت:

- (۱) سرعت و جدیت در تدوین طرح نگارش فلور و تعریف استاندارد یکسان در هر بخش بطور مجزا.
- (۲) برنامه ریزی برای جمع آوری نمونه ها در هر سه بخش.
- (۳) توجه به ژورنال گیاهشناسی.

